

# SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI HETILAP.

## SZOLNOK-DOBOKAVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

### A SZERKESZTŐSÉGI IRODA a Széchenyi-utcában van.

Művelői beiktatott és vármegyei levéltár nem vételnék tevékenység.  
Kéziratok nem adatnak vissza.

### HIRDETÉSI DIJAK:

Egy egész oldal hirdetés ára 24 lrt. Ennél kevesebb aránylag számítottatik.  
Bélyegilleték minden beiktatásnál 60 fillér.  
Nyilvántartási cikkek garmondsora után 60 fillér fizetendő.  
Hivatalos óra: d. u. 2-3-ig és 6-8-ig.

### ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . 12 kor. Evnegyedre . . . . 3 kor.  
Fél évre . . . . 6 kor. Egyes szám ára 24 fillér.  
Községeknek előfizetve egész évre 10 korona.

### A deési önkéntes tűzoltó-egylet.

A helybeli önkéntes tűzoltó-egylet fennállásának már csaknem huszonötödik évét éli. Ezen negyedszázados múlt után azt vélné az ember, hogy egy megizmosodott, fejlődése tetőpontján álló, a társadalom minden rétegében népszerűvé vált, állandó érdeklődéssel honorált intézménnyel állunk szemben. És mit látunk? azt, hogy mint a többi számos egyletnél, úgy itt is a tagok buzgalma megcsappant, az egylet iránt való részvétlenség, az érdeklődés hiánya odáig jutott, hol már nem is stagnációról, hanem határozott hanyatlásról lehet szó.

Pedig ha valamely egylet megérdemli a támogatást, a tűzoltó egylet első helyen áll. Nemes feladata, tisztán emberbaráti célja oly társadalmi tényezővé emeli, mely közhasznú önműködéséért méltán számíthat az elismerésre.

Nálunk — úgy látszik megfordítva áll a dolog. Mig másutt — népességben, műveltségben hátrább álló községben is — egész buzgalommal, elkölcsi és anyagi támogatással sietnek a közhasznú önkéntes emberbaráti egylet fenntartására, addig nálunk egész közönnyel, elfásultan nézik kinos vergődését. Elbizakodottságunkban fittyet hányunk annak a szörnyű elemnek, mely rövid pár óra alatt a leggazdagabb embert is tönkrejuttathatja, ha egy fegyelmezett ellenséget szemben nem talál.

Igen, egy jól szervezett tűzoltó-egylet valóságos védőbástyája a lakosoknak azzal a pusztító elemmel szemben, mely nap-nap után egész községeket juttat koldusbotra.

Rég elmultak azok az idők, mikor a polgárság egymás segítségével beerte. Napjainkban mindenki el van foglalva a maga dolgával s ha azt veszély esetén félre is teszi

embertársa érdekében, a fegyelmezetlen tömeg szakszerű vezetés nélkül csak növeli a zavart, semhogy eredménytelenség közreműködne a veszély elhárításánál.

Ezért most, midőn országszerte a tűzoltóság ügyét a legjobb akarattal karolják fel s ha másképp nem lehet, nagy áldozatokkal szerveznek tűzoltócsapatokat, igazán érthetetlen nálunk az indolencia az önkéntes tűzoltó-egylet iránt.

Megengedjük, hogy ezen intézmény iránti bizalmatlanságnak talán az egylet organikus bajai is lehetnek okai, de ebből nem azt a következtetést kell levonnunk, hogy az egyletet veszni engedjük, hanem ellenkezőleg annak segítségére kellene sietnünk.

De hát hogy is lehessen önkéntes egyletet kifogástalanul szervezni, ha távol tartják magukat a belépéstől ép azok a polgárok, kiknek legtöbb feltenivalójuk van? Mi alapon követelünk nagyobb lelkesedést, rendszeret egy olyan egylettől, melynek önkéntes tagjai a legszegényebb néposztályból kerülnek ki s mégis szűkmarkuak vagyunk velük szemben úgy az erkölcsi elismeréssel, mint az anyagi támogatással?

Vagy-vagy...

Vagy ne restelkedjünk és rangkülönbség nélkül álljunk mindannyian a tűzvédelem zászlója alá és szervezkedjünk az előkelőbb felfogásnak megfelelő módon, — vagy pedig ne sajnáljuk filléreinket azoktól, kik önként csapnak fel ugyan tűzoltóknak, de hogy mások kényelmére szervezkedjenek, nem rendelkeznek a kellő eszközökkel.

E pillanatban lehetnek többen, kik a fizetési tűzoltócsapat hívének vallják magukat. De hát számoltak-e azok az ezzel járó költséggel? Hisz tudva van, hogy még nagyobb városokban is a hivatásos tűzoltócsapat csak úgy tud működni eredménytel,

ha szükség esetén támogatást nyer az önkéntes csapatától. Hogy teljes megnyugvással bizhassuk vagyunkat egy hivatásos tűzoltócsapatra, akkora költségbe kerülne ennek szervezete, hogy elbirni képtelenek lennénk. Miért adjuk fel hát az önkéntes tűzoltócsapatot, ha annak bajain jóval kevesebb anyagi áldozattal segíthetünk?

A humanitarius eszmék korszakát éljük. Az emberbaráti eszméknek mentől több hívet kell szerezni, nemhogy azok érvényesülését akadályozzuk.

Az önkéntes tűzoltó-egylet is az emberbaráti eszmék szolgálatában áll s ezért megnyugtatóbb a tudat, hogy embertársaink szervezkedve, jószántukból vesznek védelmükbe, mintha hivatalos tűzoltók parancsára jönnek segítségünkre.

A helybeli önkéntes tűzoltó egylet még nem hanyatlott annyira, hogy némi áldozattal ne lehetne a fejlődés útjára terelni. Az egylet vezetését elkedvetleníti az eszközök hiánya, mi nélkül sikeres működés nem képzelhető. Nincs módjukban állandó tűzorséget szervezni s e miatt a veszélyről maga idejében tudomást nem szerezhetnek. Szertáruk is szűk, kényelmetlen. Mindössze csak annyi támogatásra számítanak, miből tűzorséget szerveznek és szertárukat kibővítsék. Ez irányban már egyszer tettek is lépést a képviselőtestületnél, de sikertelenül. Most újabb, szerényebb kívánsággal állottak elő ultimatum gyanánt.

Ha e szerény kívánságuk teljesítenni fog, az egylet továbbra is fenn áll és eredményes működése biztosítva lesz, ellenesetben feloszlik.

Nem hisszük, hogy polgártársaink közül lenne valaki, a ki ezt ohajtana.

Ennélfogva a tűzoltóság ügyét minél hamarabb véglegesen rendezni kell. Miután

### A „Szolnok-Doboka” tárczája.

#### Hozzátok azért sóhajtok...

Nem is olyan nagyon régen,  
Élt egy ifjú, szép királyfi;  
Itt hagyott egy árva népet,  
Mely őt sohasem feledí...

Itt egy ősz atyát is búban  
És az édes, legjobb anyát;  
Elvív minden örömet  
Mildön tőlük az égbe szállt.

... Búsan bolyongva mindenütt  
Keresett szüntelen téged,  
De szíve nagy fájdalomra  
Nem látta sehol sem képed!...

Végre szenvedő, anyagi  
Édes, jó anyád megszántad,  
Hogy ne öntse már könnyeit  
Epedve kinnal utánad!

Csillagsugáros beszéddel  
A magasba hívtad fel őt,  
Hogy legyen veled ott boldog  
Örökké, — míg érünk időt...

... Ti boldogok vagytok ott fenn,  
Gyötrelemben mi maradtunk:  
Gondolatok hát ott is reánk,  
Hozzátok azért sóhajtok!

Janik Imre.

#### Mária névnapja.

Ha akár a hitrege sűrű homályába burkolózott, akár az igazi hit fényétől átvilágított vallási rendszerek s ezek főbb alakjait tekintjük, eme rendszerek s kimagaslóbb alakok közt a nőnemnek is megtaláljuk a maga szerepkörét, meg az ég nemtőit, istenasszonyait. Nem szükség ezen állítás illusztrálására előhozakodnom a görög és római mythologia női alakjaival; nem szükség felemlítenem a zsidók hős lelkű Juditjait. Itt a mai nap fenségének hódolva, csak Máriáról, a kereszténység valódi nemtőjéről és nevééről emlékszem meg.

A keresztény ember, midőn vallási rendszerének megalapítóját, Jézust emlegeti: önként ajkaira veszi Mária nevét is, mert hiszen az isteni gyermek és istenanya oly szétválaszthatlan alakjai a Christianismusnak, kereszténységnek, hogy a midőn egyik nevét tisztelettel ejtjük ki, ugyanakkor a másikat is legszentebb érzelmeink dicsfényével övezzük.

Mária szülte Jézust, a népek világosságát; és a népek ezen világossága örökös ragyogó fényben mutatja elénk az anyát, Máriát is.

Azért mióta az emberiség bámulattal borul le a Megváltó isteni alakja előtt; mióta az apostól szerint Jézusnak pusztá neve hallatára is minden térdnek meg kell hajolnia úgy az égen, mint a földön és föld alatt is: azóta fiáé mellett a vallási szeretet egész melegével átlengett tisztelet környezi az anyának, Máriának nevét is.

Ezért az egyház e névnek tiszteletére kezdetben nem is tartott külön napot, évfordulót. Hisz a keresztény (sők ajkain minden nap tisztelt volt e szent név.

Kiválóbb ünneppel legelőször a spanyolok adóztak Mária nevének 1513-ik évben, midőn Chuencha nevű városukban külön napon kezdték az Isténanya neve emlékeztetét megtartani. A spanyolok e buzgalma aztán a szerzetes rendek által más országokba átvitelve, e névnek bizonyos meghatározott napra eső kultusza is mind szélesebb és szélesebb körben terjedt.

De hogy Mária nevének az egész egyház egyetemében tisztelet idejéül külön nap jelöltetett ki: e körülmény összefügg azon harcokkal, melyeket a keresztény Európa helyett és nevében a magyar nemzet vívott a pogány törökökkel. Ugyanis, mint Lonovics írja: „XI. Ince pápa azon fényes győzelem emlékeztetere, melyet I. Lipót császár 1683. évi szeptember 12-én lothringi Károly herceg hadvezérlete alatt s Szobieszky János lengyel király segítségével a Bécset ostromló törökök ellen nyert s melyet pár év óta



követelni nem lehet, hogy szellemi munkával foglalkozó egyének létrák cipelésével vagy szivattyúk kezelésével tündököljenek a sötét éjszakában, ennél fogva nem marad egyéb hátra, mint az emberbaráti kötelesség gyakorlásának csengő pénzben való megváltása. A gazdag embernek, a szellemi munkával foglalkozó egyének is kötelessége embertársai vagyonának, életének megmentésére sietni Krisztus tanai szerint. Aki tehát kézzel-lábbal nem siet, nyissa meg az erszényét. Mi a következő javaslattal állunk elő. Készítsen a hatóság szabályrendeletet és kötelezen minden házbirtokost arra, hogy háza után fizessen évenként mondjuk egy korona tűzoltási díjat. A kinek emeletes háza van, fizethet több koronát is. Legjobb volna lakrészek után kivetni, mert a tűzbiztosítás csak az anyagot fizeti, de az emberi életet és állatanyagot nem. A tűz már olyan kitanult elemmé lett, hogy folytonosan lesni kell utána, nyugodtan pihenni sem lehet tőle. Meg kell hozni neki az áldozatot, különösen városokban, hol a gyúlékony anyagok, tüzetverő gépek, villámfogó drótok és az emberek zsufolva vannak.

Addig is, míg a hatóság szabályrendeletet készítene, azt kihirdetnék, helybenhagyának, életbeléptetnék s megteremtenék a tűzoltói alapot s egy díjazott tűzoltócsapatot szerveznének, addig is teljesítse a képviselőtestület az egyet kereset s adja meg azt a pár száz forint segélyt, a mit kér.

## KÜLÖNFÉLÉK.

— **A nemzet gyásza.** Alig egy évtized lefolyása alatt a magyar nemzetet két súlyos csapás érte. 1889 január 30-ikának virradójára átlőtt homlokkal, halva találták a csendes mayerlingi völgy vadászakában a magyarok leendő királyát, nemzetünknek és királyunknak erős reménységét, Rudolf királyfit. A kegyelet kápolnát emelt azóta a szomorú tragédia helyén s azt az érzékporsót a bécsi kapuczinusok sírboltjában a koszorukba font virágok ezrei borítják. Most már nem magában pihen a királyfi. A múlt év szeptember 10-én egy gyilkos kéz kioltotta a legnemesebb női szív, Erzsébet királyné életét. Ott van már most mellette a magyarok védasszonya a miatta való fájdalomában Golgothát járt, vértanuvá lett Erzsébet királyné. Ha valaha, ezen az idej szomorú évfordulón küldi el Magyarország népe fájdalom sóhaját e két koporsóhoz. Egyikben vigasztalónk, védőnk, másikban letört reménységünk aluszsa végnélküli álmát. Nem magyar földben fekszik, de a miénk az a két koporsó. A távolban omló könyharmat nem

érheti érczét, de a szeretet fájdalma idehozza közénk azoknak lelkeit, kik velünk éreztek, a kikről regét szótt Magyarország népe s a kiknek szelleme a fellegek között imádkozik érettünk, szegény szenvedő hazánkért.

— **Erzsébet királyné** emlékeztére a magyar nemzet az ország fővárosában és mindenütt, a hol hazafias szív dobog, a hol napi napot gyász isteni tisztelettel ünnepli meg. Deésen a Szent-Ferenczrendiek templomában lesz a gyászmise, melyre Kozma Döme helybeli róm. kath. lelkész a város területén levő összes hatóságokat, hivatalos testületeket és magán egyesületeket meghívta. Mise végeztével filléreket fognak gyűjteni a nemzet által emelendő örökimádás-templom céljaira, mert valamiképpen a boldogult nagy királyné leendő emlék-szobrához is a nemzet kegyelete hozta meg az áldozatkésztséget, azonképpen a templom megalapításánál sem akar hátra maradni. Adakozzék mindenki tehetsége szerint, mert legsebbe emberi és keresztényi kötelességek közé tartozik: Nagyjaink iránt hálánkat kifejezni.

— **Kinevezés.** A kolozsvári kir. főügyész Bartha Sándor aradi kir. járásbírói irnokot a deési kir. ügyészséghez irnokká nevezte ki.

— **A szolnok-dobokamegyei** irodalmi, történelmi és etnografiai egyesület alapszabályai felsőbb hatóságok által jóváhagyatván, szeptember 8-án volt az alakuló gyűlés. Dr. Boros Gábor indítványára egyhangulag és lelkes éljenzések közepette vármegyénk főispánját id. br. Bornemissza Károly ur ő méltóságát kérték fel az elnöki tisztségre, ki miként tudva van élető, tápláló szelleme vármegyénk és városunk területén működő közmívelődési, jótékonyozó és hazafias intézményeknek. I. alelnök lett Dr. Torma Miklós alispán, II. alelnök Dr. Boros Gábor gimnáziumi igazgató, titkár Bodnár Lajos, jegyző Horváth Árpád, pénztárnok Bándy György, ügyész Dr. Csizér Ákos, muzeumi őr és könyvtárnok Hegyi József. Választmányi tagok: Bárány Lukács, Biró Antal, Befegh Imre, Floth F. Adolf, Kádár József, Kovács Gyárfás, Dr. Molnár Antal, Dr. Mártonffy Lajos, Ornstein József, Szongott Kristóf, Simó Béla, Szilágyi Albert, Temesvári János, Vajda Dénes, Vársárhelyi Boldizsár, Veress Dezső. Az alapszabályok értelmében az egyesületnek alapító tagja az, a ki legalább 100 koronával az egyet céljaihoz hozzájárul. Rendes tag évi 2 korona díjat fizet. Pártoló tag, ki egyszer s mindenkorra hozzájárul valamely adománnyal.

— **Orvosok közgyűlése.** A megyei orvosi fiókegylet a múlt kedden tartotta évi rendes gyűlését. Dr. Hankó Ödön kir. tanácsos a megjelent tagokat szívélyesen üdvözölte s a közgyűlést megnyitottak nyilvánítva, Dr. Kustár Gyula titkár olvasta fel az évi jelentést és előterjesztette a választmány javaslatát az orvosi rendtartás tárgyában, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott. A titkár indítványára elfogadták, hogy az

országos orvosi szövetség felkéressék arra nézve, hogy a kör- és községi orvosok helyzetének javítására országos mozgalmat indítson, ugyancsak a titkár indítványára elfogadta a közgyűlés az orvosi nyugdíj-intézmény eszméjét, de csak úgy, hogy az fakultatív jellegű legyen. Ezzel a közgyűlés véget ért.

— **Az orvosi rendtartás köréből.** Az új rendtartásból a következők érdeklí a közönséget: 1. Aki gyógyítás után 4 hét alatt kezelő orvosát ki nem fizeti, ugynevezett *fekete könyvbe* írják be a nevét s addig egy orvos sem áll rendelkezésére, míg korábbi kötelezettségének eleget nem tett. 2. Orvosi látogatás nappal 1 frt, este 8 tól, reggel 8-ig 2 frt, mint minimalis díj. E díjazásban sem szülési, sem sebészeti műtétek nem számíttatnak be, sebészeti kötözések díja 2 frt. 3. Orvosi consiliumokban résztvevő mindenik orvos díja 3—5 frt, mely a tanácskozás után azonnal fizetendő. Orvosi bizonyítványok díja 2—5 frt. Vidéki látogatás 5 kilométerig 3 frt, 5—10-ig 5 frt, 10—30-ig 10 frt, azontul 20 frt, a fuvar díjon kívül. Az életbiztosításoknál legkisebb díj 5 frt. Mindezekre nézve az a megjegyzésünk, hogy a feltételek nagyon is méltányosak, hanem azért adj Isten egészséget és ments meg a *fekete deftertől!*

— **A szamosvölgyi vasút forgalma** 1899 augusztus havában a következő volt: Elszállított 42543 utas és 18423 tonna fizető áru, mely szállításból bevételzetett személyek után 28101 forint, áruk után 39304 forint, összesen 67405 frt. 1898. év augusztus havában összes bevétel volt: 61462 frt, tehát a folyó év augusztus havában több a bevétel 5913 forinttal. Az 1899. év nyolcz első havában az összbevétel volt: 457911 forint 1898. év hasonló időszakában 431091 forint, tehát a folyó évben a bevétel 26820 forinttal kedvezőbb volt.

— **E. Kovács Gyula szobrára.** Polgár Gyula jellemző színes folyó év szeptember 2-án a „Hungária” szálloda nagytermében előadást tartván, befolyt jövedelméből E. Kovács Gyula részére felállítandó síremlékre 6 forintot adott át Deés város rendőrkapitányának, ki azt a kolozsvári rendőrség útján illetékes helyre juttatta.

— **Jótékonyozó táncmulatság** volt a múlt héten Zápróczon Haragai Emánuel házában. A táncterem zöld galyakkal csinosan volt díszítve és az egész mulatság fesztelen jó kedélyhangulat mellett folyt le. Jelen voltak nők: Haragai Emánuelné, Gellért Mózesné, Bud Jánosné, Lászlófi Árpádné, Kimpán Endréné, Brehár Lászlóné, Bocsánzi Mátonné, Bocsánzi Ferenczné, Lukács Gyuláné, Scheirich Árpádné, Friedman Maierné, Todorucz Gergelyné, Petyis Istvánné; továbbá leányok: Haragai Mariska, Gellért Irma, Bud Kornelia, Brehár Leontina és Anna, Simon Erzs, Bocsánzi Mariska, Roska Mariska, Veisz Eszti, Sente Vilma és Bocsánzi Terezi. A tiszta jövedelem a zápróci gör. kath. iskolaalap javára fordított.

— **Petőfi-utca.** A minapában egy idegen uraság sétálgatott helybeli ismerőseivel a Posta-utczában. Látna az utca felirát, a postahivatal után tudakozódott, nyilván valami elintézni valója lehetett ott. Midőn aztán azt a felvilágosítást kapta, hogy az utczának már több év óta semmi köze a postához, az idegen ur nagyot bámult, mondván: ha nincs e városban Petőfi-utca, a nagy költő igazán megérdemelné, hogy ezt az utczát az ő nevére kereszteljék. És igaza volt.

— **Sajtóhiba.** Egy alföldi lap azt ujságolja, hogy a Szolnok-dobokamegyei gazdasági egyület a szegedi országos kiállításon *Biró István* képviselte. (E helyett képviselte.)

— **Ta áló.** Országos mezőgazdasági kiállítás volt a múlt héten az Alföld szívében szép Szegedben. Vármegyénkből is többen meglátogatták e kiállítást. Egyik látogató régi jóbarátjával találkozik össze. Nagy örömmel üdvözlük egymást, azután a szegedi ragyogó areczsal mondja neki:

— Látod barátom, aki a Tisza vizét iszása, vágyik annak szíve vissza!

— Igazad van, hangzott a felelet, mert mikor itt voltam, mindig a te borodat ittam

— **Augusztusi halálesetek.** Az elmúlt aug. havában a helybeli anyakönyvi hivatalnál a következő halálesetek jegyeztettek be: Dabóc Mihály, 8 hónapos, gyomorbélhuruttal. Friedmann Salamon, 20 napos, veleszületett gyengeséggel. Marosán Róza, 10 éves, gyomorbélhuruttal. Ignác Béla, 20 éves, tüdőgümőkórral. Papp Sándorné Nagy Amália, 38 éves, tüdővészszel. Erdélyi J., 3 éves, gyermekaszálylyal. Tóth Mártonné Lázár Ágnes, 72 éves, billentyű elégtelenséggel. Kovács

Buda várának szerencsés visszavétele s hazánkban a törökök sanyaru s csaknem két századig tartott uralma alóli felszabadítása követett; ez ünnepet. 1683. évi november 20-rol kelt apostoli rendelete által az egész egyházra kiterjesztette s arra a Kisasszony nyolczadára eső vasárnapot jelölte ki.

Tehát e körülmény nemesak a Mária névnap megszabott időben való megtartásáról tanuskodik, de igen arról is, hogy e névnap általánossá tételét az egyházban a Mária lobogója alatt küzdő őseink hősi győzelmei idézték elő s tették úgy-szólván nemzetünk ünnepévé.

Azért mi is, vallásos őseink hálás unokái, mint ők, tisztelettel emlegessük e szent nevet s tiszteletünknek Mária tisztelő elődeink ezen bizalmas fohászával adjunk kifejezést:

Oh Mária, drága név,  
Téged óhajtt szíva, Mária!  
Midőn zengni hallom,  
Szent neved szívből áldom, Mária!  
Örvend szívem,  
Örvend lelkem,  
S téged kíván dicserni,  
Szeregetedtől égni, Mária!

Mint fentebb említém, őseinken kívül a szerzetesek valának, kik a Mária név tiszteletének nem csak külön napot hoztak be, hanem ezen napnak az egyházi életben való általánosítására is közrehatottak.

Nálunk Magyarországon a szerzetesek mindig a legpéldásabb Mária tisztelők voltak.

Ilyen kiváló Mária tisztelő e vidék katolikus papságának nesztorja és Deés kath. hitközségének lelkésze *Kozma Döme* gvárdián is.

Nó de ez neki nem érdeme, hanem kötelessége. Érdem az, mit Mária nevében tett, alkotott azóta, mióta e vidék központján Deésen paposkodik. És mióta paposkodik? Ezen e kérdésre adandó felelet kapcsolja őt össze Mária nevenapjával. *Mai nap huszonöt éve ugyanis, hogy ő deési róm. kath. lelképásztor.*

Tehát ma Döme bátyáknak jubilaris napja van ma.

Jubileum — öröm! Tehát jubiláljunk.

Jubiláljon a vallás, melynek Deésen 25 év óta hivatott apostola.

Jubiláljon a társadalmi élet, melynek lelkes bajnoka,

Jubiláljon a tanügy, melynek érdemes munkása.

Jubiláljon a hazafiság, melynek megcsontosodott mintaképe.

Jubiláljon az öreg Melchizedek, kinek rendje szerinti hivatott pap.

Jubiláljon a templom, mely iránt való buzgósága tölti be szívét.

Jubilál e sorok írója is, midőn az ősz lelképásztornak szintén kívánja, hogy hivatásos érdemekben tartalmas életét az ég nyujt a még sokáig s tegye azt kellemessé tartós egészséggel.

Kovács Gyárfás.



Ernő bélhuruttal. Gönczy Árpád, 40 éves, koponyacsont-szuval. Hersch Laura, 7 hónapos, gyermekaszálylyal. Nagy Béla, 2 hónapos, bélhuruttal. Vadas Etelka, 14 éves, torokmandula kelevénynyel. E szerint a múlt hónapban a halál inkább a gyermekeket látogatta, a mennyiben a 12 elhalt közül 8 gyermek volt.

— **A róm. kath. egyháztanács** a múlt vasárnap gyűlést tartott. Az egyháztanács Bándy György tanácsos indítványára elhatározta, hogy Kozma Döme gvárdiánnak, ki a mai napon tölti be deési lelkészkedésének 25-ik évét, e téren szerzett maradandó érdemeiért elismerését nyilvánítja s azt jegyzőkönyvbe foglalja.

— **Kedvezményes vasúti jegyek.** A kik az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Gyulafehérvárt e hó 17-én tartandó közgyűlésén részt akarnak venni, kedvezményes vasúti jegyekre szóló igazolványokat Biró Antal vármegyei főszámvevőnél kellő igazolás mellett kaphatnak.

— **Színház.** A deési iparos műkedvelők 2-ik jótékonycélú színi előadásukat a múlt vasárnap tartották meg a nemzeti színházban. Ez alkalommal egy régi jó népsziművet a *Szökött katonát* adták elő. A közönség szép számmal gyűlt össze és élvezettel hallgatta végig az előadást, melynek több pontja igen jól sikerült, úgy, hogy a jelen voltak valósággal élvezték az előadást. Fialtal iparosaink jól igyekeztek, szerepeiket jól betanulták s ügyes rendező munkálkodása mellett általános elismerést érdemeltek ki. Az ilyen műkedvelői előadások valóságos közművelődési intézmények. Tanulhat abból férfi és nő, mert az életet látják maguk előtt annak minden változatával. Tehát csak előre a jó igyekezetben! A pénztárnok jelentése szerint befolyt 117 frt 60 kr., ebből kiadás 74 frt, maradvány 43 frt 60 kr., mely összeget a műkedvelők főispán úr ő méltósága kezéhez juttatták. Ezen előadás tisztá jövedelme is a székieknek volt szánva, de miután időközben Réczekeresztur község egy része leégett s ezek még segélyben nem részesültek, ez alkalommal ő méltósága a műkedvelők által adományozott 43 frt 60 krt a r. kereszturi tűzkárosultaknak küldte el.

— **Tornatanítás és vivás.** Lassel Gyula okleveles torna- és vivótanár a helybeli állami gimnásiumon a tornatanítással bizatván meg, állását már el is foglalta. Nevezett tanár hajlandó volna a vivást olasz módszer szerint tanítani. A kik egy ilyen tanfolyamban részt akarnak venni, azokat szívesen látja lakásán: Rákóczy-tér 8. sz. alatt.

— **Panoptikum.** Werin panoptikumuma Kolozsvárról megérkezett s a törvényházzal szemben van felállítva. Hirdetést ajánljuk a közönség figyelmébe. A kolozsvári lapok elismeréssel irtak gyűjteményéről.

— **Arverés a zálogházban.** A deési zálogkölcson-üzletben elzálogosított mindazon arany-, ezüst-, ékszer- és ruhanemű stb. tárgyak, melyek lejáratuk daczára folyó év szeptember hó 12-ig kiváltatni nem fognak, 1899. szeptember 19-én a zálogház üzlethelyiségében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

— **Gyászhir.** Lup Tivadar volt főszolgabíró árvaszéki ülnök, megyei aljegyző, járási közgyám, életének 70-ik évében hosszas szenvedés után Szamosujvárt meghalt.

— **Fényképészet.** Dunky fivérek folyó év szeptember 17- és 18-án, azaz vasárnap és hétfőn a deési fiók-műtermőkben felvételeket eszközölnek.

— **Betörési kísérlet.** A múlt esütörtökön hajnalban fel akarták verni a galgói postát, de a háziak idejekorán észrevették, lármát csaptak, mire a tettesek elmenekültek. A vizsgálat folyamatban van.

— **A szamosvölgyi vasut hálózata** a Zsibó—nagybányai vonallal kibővítettén, ezen új vonalrész megnyitásának napjától kezdve a szamosvölgyi vasutak menetrendjében némi változás áll be, e szerint: **Deésről** indul **Nagybánya** és **Zilahra** délelőtt 9 óra 38 perczkor. **Borgó-Beszterczére** délelőtt 9 óra 50 perczkor. **Kolozsvárra** reggel 7 óra 3 perczkor és délután 3 óra 57 perczkor. **Zsibóra** délután 4 óra 15 perczkor. **Beszterczére** este 7 óra 24 perczkor. **Deésre** érkezik **Nagybányáról** és **Zilahról** délután 3 óra 42 perczkor. **Borgó-Beszterczéről** délután 3 óra 25 perczkor. **Kolozsvárról** délelőtt 9 óra 14 perczkor és este 7 óra 7 perczkor. **Zsibóról** délelőtt 9 óra 01 perczkor. **Beszterczéről** reggel 6 óra 48 perczkor. A leglényegesebb módosítás az új menetrendben az,

hogy a jelenleg csak minden **kedden Deés** és **Zsibó** között közlekedett 15. és 16. sz. vegyesvonatok most **minden nap** fognak közlekedni. E kedvező vonalösszeköttetésre felhívjuk az utazó közönség figyelmét addig is, míg az új vonalról bővebb tájékozást nyújthatnánk.

#### Hazai rövid hírek.

— **A szegedi kiállítás.** Az első mezőgazdasági országos kiállítást Szegeden f. hó 3-án délelőtt 10 órakor nyitották meg József főherczeg kiállítási védnök, Darányi földmívelésügyi miniszter, Perczel Dezső képv. házi elnök, Gromon Dezső honv. államtitkár és számos notabilitás jelenlétében. Darányi Ignác földmívelési miniszter intézte az első beszédet a magas védnökhez, azután László Gyula szegedi helyettes polgármester üdvözölte a főherczeget, a földmívelési minisztert és mondott köszönetet a gazdasági egyesületek országos szövetségének. Ez utóbbi nevében Bujánovics Sándor alelnök köszönetét fejezve ki, felkérte a fennségűs védnöket a kiállítás megnyitására. Délután 1 órakor ebéd volt, melyen részt vettek az említettekén kívül Zivanovics szerb földmívelésügyi miniszter, Zsilinszky és nemeskéri Kiss Pál államtitkárok, valamint a szomszédos vármegyék főispánjai. Majd a kiállítást tekintette meg a főherczeg s este a Halász csárdába ment kíséretével együtt, hol Boros Pál vendéglős neje szolgált fel. Folyó hó 8-án Széll Kálmán miniszterelnök, Plósz Sándor igazságügyminiszter is Szegedre érkezett a kiállítás megtekintésére, mely alkalommal nagy ünnepélyességgel fogadták őket. — **A bicikli adó** miatt a székesfővárosi kerékpárosok nagyon el vannak keseredve. Közlebebről Kolozsvárt is életbeléptették a bicikli adót. — **A királyi palota építése.** A budavári királyi palota építésével és átalakításával rohamosan haladnak előre. A régi palota tetőzetét kicserélik s a palota falainak régi sárga színe is el fog tűnni.

#### Ujvilági romantika.

Irta: **Maróthi János.**

Mr. Samuel Brice, clevelandi czérenagyáros és következésképpen milliomos, egy napon a következő táviratot vette kezéhez:

„Fiam úton van. Magam nem jöhetek el a házasságkötésre, mert munkáim lázonganak. James Wallace.”

Mr. Brice zsebre dugta a táviratot és leánya szobájába ballagott

A leányka éppen Huntarnak „A proletárság jövője” czimű könyvét olvasta, midőn atyja belépett hozzá.

— Lucy, — mondá — nemsokára itt lesz jövendőbelid. Fogadd nyájasan, mert atyja Montreal első embere és fűrészmalmai fejedelmi jövedelmet biztosítanak neki. Értettél? Atyusodnak most dolga van.

— Hogy ne értenék öreg, — felelt Lucy. — Ugy lesz, a mint parancsolod.

Evvél ismét olvasmányába merült, az „öreg” pedig földszinti irodahelyiségébe szállította magát a liften.

Alig hogy mögötte bezárult az ajtó, Lucy felkaczagott:

— Szegény atyus! Hogy igyekszik engem férjhez adni. Mintha manapság hoppon maradhatna egy három milliomos leány!

Másnap megjött William Wallace, a kiszemelt vőlegény. Csinos, megnyerő külsejű gentleman volt s ha hozzászámitjuk az öreg Wallace vagyoni állapotát, azt mondhatjuk, hogy Miss Lucy és Mr. Brice is meg lehet vele elégedve.

Ennek a házasságnak érdekes története van.

Egy napon Mr. Wallace az idősb. levelet írt Mr. Bricenek, tizenöt év óta nem látott barátjának, melyben tudatja, hogy fia William nőstülni készül és Lucy-t véli legmegfelelőbb párjának. Egyszersmind kérdést intézett hozzá, mennyi hozományt ad leányával.

Mr. Brice a levélre kedvezőleg válaszolt és levelezés útján csakhamar megkötötte az eljegyzés.

Mr. William Wallace először is bemutatkozott a leánynak és apjának, míg utóbbi tüstént ebédre invitálta meg őt s jó kedvében kezeit dörzsölgette. Nyilván az tetszett meg neki oly nagyon, hogy Lucy-je nem idegenkedik a derék fiatal úrtól. Rövid idő alatt összeszoktak.

Ebéd után — melyen csak ők hármán vol-

tak jelen — bizalmas társalgást kezdtek. Mr. Brice jövendő vejének anyagi állapotáról kérdészködött, melyről a szállongó hírek révén amugy is biztos tudomása volt. A felelet kielégítette őt és szokatlan vig hangulata támadt.

— Mindkettőtöknek van valamiskétek — mondá tréfásan. — Annyi mindenesetre, hogy éhen ne haljatok.

William eme izetlen megjegyzésre egy kérdést kockáztatott meg:

— Nos! És ha véletlenül nem volna egyebem, mint mérhetetlen szerelmem, mi lenne akkor?

Mr. Brice csudálkozó arcz kifejezést öltött magára.

— Mi lenne? — felelt büszkén. — Ilyen kérő még a házam tájékára se merjen lépni. De ne beszéljünk össze tücsköt-bogarat. Inkább határozzuk meg az esküvő idejét...

Elhatározták ennél fogva, hogy az mindjárt másnap fog végbemenni. Utánna pedig az ifjú pár útra kel Mr. Wallacehez, Montrealba, hogy annak áldását is átvegyék.

Az esküvő a páratlan vagyonhoz mérten föltötte egyszerűen folyt le. A lelkészi hivatalból egyenesen haza utaztak, hogy felőrai pihenés után megkezdjék utazásukat a másik örömapához.

Brice Sámuel előbb valami intő szöveget tartott a friss házásoknak, azután elintézte Williammal a hozomány kérdését.

Végre sikerült nekik kocsiba szállniok s a könnyező öreg urtól érzékeny búcsút véve... megkezdődött a nászutazás.

Másnap Mr. Brice a következő sürgőnyt kapta:

„Nevem Theodore Carthy és nem William Wallace. A „Poeples” színház tagja vagyok és nem Wallace fia, a ki nyugodjék békén apjával együtt. Mindkettő meghalt ezelőtt két évvel. A montreali levelek megírását egy barátom vállalta magára. A lelkészt megvesztegettük, hogy valódi nevemet jegyezze. Az ártatlan cselet végre kellett hajtanom, hogy birhassam imádott Lucymat. Mérhetetlen, tiszta szerelmemen kívül egy fillér vagyonom sem volt. Most már van: — nóm hozománya. Kérjük bocsánatát. Szerető gyermekei:

**Mr. és Mrs. Carthy.**“

#### Idegen forgalom.

**A „HUNGÁRIA” szállóba szeptember 2-től 9-ig érkezett vendégek névsora.**

B. Polgár Gyula és neje, Kopf D. épít. vállalkozó, Kollár József, Vihari M. k. utazók, Gubay Béla postatiszt, Kovács Lajos kereskedő, Budapest. Tankó Gábor iparos, Magyarossy Gyula, Bertha János szobrász, Barót J., Kronenfeld N. mérnökök, Kolozsvár. Frank Gusztáv, Jacobi Sándor k. utazók, Bécs. Rippl J. és családja, tanár, Prága. Pekete J. miniszteri biztos, M.-Vásárhely. Zenker Pál k. u., Bodenbach. Sand József k. u., Budweis.

Felelős szerkesztő és kiadó:

**Veress Dezső.**

## Hirdetések.

### Történelmi és mechanikai MUZEUM

**van Deesen, a törvényházzal szemben,** a hol fel vannak tüntetve életnagyságu, önműködő és élethű málalakok, melyek részint a múltban élt, részint a jelenben élő legnevezetesebb szereplőket ábrázolják, melyek csodálatraméltó jelmezük és hasonlatosságuk által méltó feltűnést keltenek. A kiállított csoportozatok közül különösen kiemelendő: **Krisztus keresztre feszítve. XIII. Leó pápa. Hófehérke a hét törpével és a herceggel. A híres görög vitéz Belizár szép leányával, mint koldus.**

**Judith Holofernes fejével. Meluzina,** a habok tündére. Különböző uralkodók és híres személyek a múltból és jelenből. **Az összes emberfajok gyűjteménye az öt világ-részből. Zola Emil. Kossuth Lajos a diszravatalon. Az utánzott klabriáspárti.** Rendkívül humorisztikus csoportozat. Egészen új! Képbéli látványosságban! **Erzsébet királyné meggyilkolása és ravatala. Dreyfusz az ördögzigeten. Lucheni, a királyné gyilkosa.**

Belépti díj: felnőtteknek 15 kr., gyermekek 10 éven aluli és katonáknak őrmestertől lefelé 10 kr. Nyitva van reggel 8-tól este 10-ig.



Haszonbérbe kiadó birtok.

Oláh-Fodorházán egy **240 hold szántó és legelőből** álló nemesi birtok jövő évtől kezdve 6 évre **haszonbérbe kiadó**. Értekezni lehet **Hering János-sal** Oláh-Fodorházán.

Sz. 2120—899. tlkvi.

1—1(173)

Árverési hirdetményi kivonat.

Szamosujvári kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság közhirrre teszi, hogy Dr. Fogolyán Tivadar ügyvéd által képviselt, Demeter Béla fia szamosujvári bejegyzett kereskedő cég végrehaj-tatónak, Jagamast Anna férjezett László Kristófné szamosujvári lakos végrehajtást szenvedő elleni 245 forint váltótőke-követelés és járulécai iránti végrehajtási ügyében a szamosujvári kir. járásbí-róság területén levő Szamosujvár város határán fekvő a szamosujvári 409. sz. tjkönyvben A. + 1. rend 1160. hrsz. alatt felvett Jagamast Anna férj. László Kristófné végrehajtást szenvedő tulaj-donát képező egész ingatlanra 480 forint ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elren-delte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1899. évi november hó 3-ik napjának délelőtt 9 órakor** ezen kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatósága hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános ár-verésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingat-lanok becsárának 10%-át vagyis 48 frtot készpénz-ben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t.-czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított sza-bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság, mint tkönyvi hatóságtól.  
Szamosujvártt, 1899 július hó 31-én.

Balló,  
kir. aljárásbíró.

Főraktár:  
**BUDAPESTEN.**  
Alapított  
1862-ben.

**Drucker Mór és Fia**  
Első és legnagyobb  
férfi, gyermekruha, czipő, kalap és női felöltők  
áruháza Deésen, Fötér.

Gyár:  
**BUDAPEST,**  
Nagykorona-utca  
5. szám

Az 1899-ik évi őszi idényre megérkezett

|                                                                   |                                                                                                  |                                                                           |                                                            |                                                                                                      |
|-------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Dus választékban<br><b>Férfi öltönyök</b><br>gyapju szövethől.    | <b>Felöltők</b><br>(Überzieherek)<br>10 frttól 20 frtig.                                         | <b>Gyermek-<br/>Cosztümök</b><br>csinos kivitelben<br>órlási választékban | Mindenemű<br>Karlsbadi<br>férfi, női és<br>gyermek-czipők. | Legujabb divatu<br><b>női felöltők</b><br>Jaquetek<br><b>GALLÉROK</b><br>leány- és<br>gyermekkabátok |
| <b>Fiu öltönyök</b><br>10 évestől 15 évesig<br>4 frttól 10 frtig. | <b>Havelokok</b><br>8 frttól 14 frtig.<br>Vizhatlan<br>gummi überzieherek<br>14 frttól 20 frtig. | 2 forinttól 8<br>forintig.                                                | Férfi és<br>fiu-kalapok                                    |                                                                                                      |
| Legnagyobb gyári<br>raktár<br>Drucker M. és Fianál<br>Deésen.     | Drucker M. és Fianál<br>Deésen.                                                                  | Drucker. M és Fianál<br>Deésen.                                           | Drucker M. és Fianál<br>Deésen.                            | Drucker M. és Fianál<br>Deésen.                                                                      |

**Fiók-üzletek:** Fiume, Debreczen, M.-Vásárhely, Ungvár, Besztercze stb.

Szám 1149—1899.

1—2( )

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy Ispán-mező, Dögmező, Kisdebrek, és Szita közsé-gek határán gyakorolható községi vadászati jogok az 1883. évi XX. t.-cz. alapján 1899. évi október hó 1-től kezdődőleg 1904. évi december hó 31-iki időtartamra nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Az árverési határidő **1899. évi szeptem-ber hó 24-én d. e. 10 órára** tüzetik ki ispánmezői körjegyzői irodában.

Az árverési feltételek alólírott körjeg-yzői irodában a hivatalos órák alatt megte-kinthetők.

Ispánmező, 1899 szeptember hó 6-án.

Pécsy Lajos,  
körjegyző.

Haszonbérlet.

Kiadó a deésaknai-utca 35. szám alatt **3 lakrész, egy konyha és egy pinczéből álló ház 3 holdas gyü-mölesös kerttel** vagy anélkül; ugyanott kiadó egy körülbelől **10 holdas terület**, a melyből **6 hold tavaly és az idén bevetett lóherés, 4 hold rét.** To-vábbá ugyanott eladó körülbelől **400 mé-termázsa különféle takarmány** (széna, sarju, lóhere). Értekezhetni Deésen a Hitelbanknál Izsáky K. Gábor tulajdonossal. 2—3(167)

MEGHIVÓ.

A deési „MERCUR“ Keresk. Részvénytársaság

évi rendes közgyűlését

1899 szeptember hó 26-án délelőtt 10 órakor tartja meg

a „Somesana“ hitelintézet helyiségében,  
melyre a t. részvényes urak tisztelettel meghivattak.

T á r g y a k :

Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az elmúlt üzletevről.

A mérleg feletti határozathozatal.

Esetleges indítványok.

Deésen, 1899 augusztus hó 29-én.

Az igazgatóság.

Cselekvő vagyon.

Mérleg-számla.

Szenvedő vagyon.

|                                       | frt   | kr. |                        | frt   | kr. |
|---------------------------------------|-------|-----|------------------------|-------|-----|
| Pénztár számla . . . . .              | 112   | 36  | Alaptőke . . . . .     | 25000 | —   |
| Áru . . . . .                         | 29195 | 60  | Folyó számla . . . . . | 11260 | 68  |
| Butorzat és alap. költségek . . . . . | 3144  | 41  | Letét . . . . .        | 1100  | —   |
| Be nem folyt alaptőke . . . . .       | 2809  | 50  | Hitelezők . . . . .    | 11135 | 79  |
| Adósok . . . . .                      | 10263 | 52  |                        |       |     |
| Egyenleg, mint veszteség . . . . .    | 2971  | 08  |                        |       |     |
|                                       | 48496 | 47  |                        | 48496 | 47  |

Deésen, 1899 junius hó 30-án.

I g a z g a t ó s á g :

Dr. T. Miháli s. k.

S. Rus s. k.

G. Gradovics s. k.

Dr. Vasiliu Ramonczai s. k.

Pap Máté s. k.

Megvizsgálván a fentebbi számlákat, mindenben helyeseknek találtuk.

Deésen, 1899 augusztus hó 29-én.

A f e l ü g y e l ő b i z o t t s á g :

Avrám Sándor s. k.

Jon. Fogarasianu s. k.

Marosán S. János s. k.

N . Demeter és Kissnél Deésen 1899.